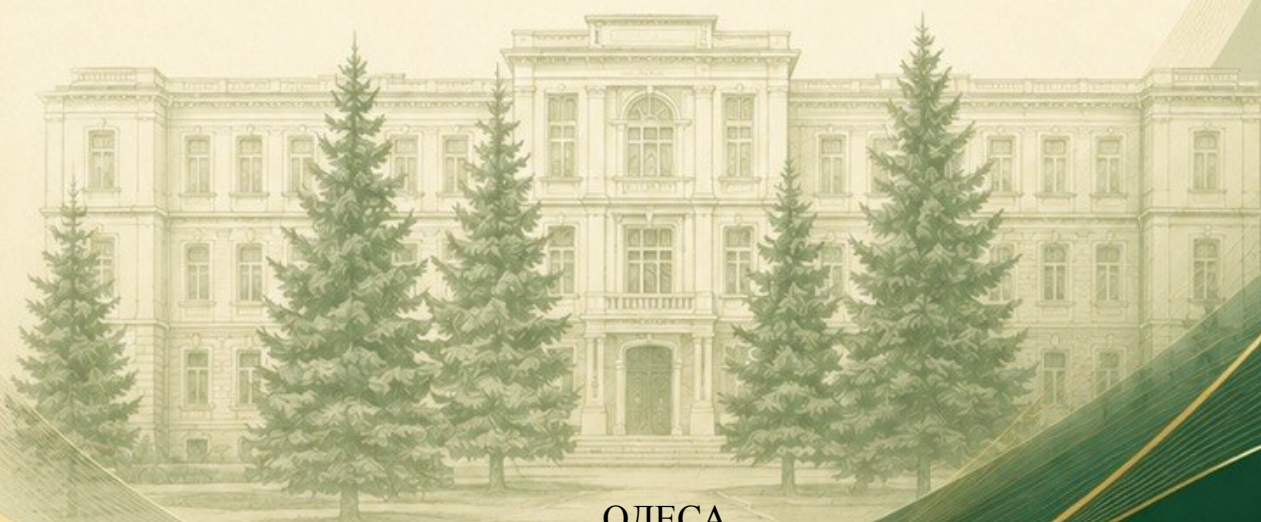

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціальної сфери

«ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ, МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ»

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЇ
У МЕЖАХ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ (СТАЖУВАННЯ)
6 червня 2026 року*

ОДЕСА

DOI: <https://doi.org/10.24195/Zbarska2026>

УДК: 378:159.955:376.37

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Койчева Тетяна Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, в.о. першого проректора з навчальної та науково-педагогічної роботи.

Листопад Олексій Анатолійович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної педагогіки.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського.

Соколова Ганна Борисівна – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, директор Навчально-наукового інституту фізичної культури, спорту та спеціальної освіти.

Черненко Наталія Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління.

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №15 від 25 червня 2026 р.)*

Рецензенти:

Форостян Ольга Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти.

Литовченко Світлана Віталіївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу освіти дітей з порушеннями сенсорного розвитку, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України.

«Трансформація освітнього процесу в закладах вищої освіти: інноваційні підходи, методи та технології навчання»: збірник матеріалів конференції у межах всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації (стажування). Одеса : Університет Ушинського, 2026. 167 с.

До збірника увійшли матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції, присвячені актуальним питанням трансформації освітнього процесу в закладах вищої освіти, впровадженню інноваційних підходів, методів і технологій навчання, а також сучасним практикам у спеціальній освіті, логопедії та інклюзивному навчанні.

У представлених матеріалах науковці висвітлюють теоретичні й практичні аспекти модернізації освітнього середовища, розглядають ефективні форми організації навчання у ЗВО, аналізують можливості застосування інноваційних педагогічних технологій та окреслюють сучасні підходи до роботи в умовах спеціальної й інклюзивної освіти.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

МОН України від 16.04.2026 № 641). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1480729-20#Text>

7. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти»: Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225.

8. Концепція розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти): Розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 960-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/960-2020-%D1%80#Text>

9. Цифрова трансформація освіти і науки: теорія і практика: зб. наук. праць / за ред. В. Ю. Бикова, А. В. Яцишин. Київ: ФОП Ямчинський О. В., 2019. 123 с.

10. Морзе Н. В., Буйницька О. П. Модернізація освіти в цифровому вимірі: монографія. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 300 с.

ШУРМАН Маргарита Іванівна

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЇХ ВПРОВАДЖЕННЯ НА УРОКАХ НУШ

Представлена методична робота вчителя початкових класів Одеського ліцею №41 Одеської міської ради Шурман Маргарити Іванівни присвячена актуальній темі впровадження сучасних освітніх інноваційних технологій у навчально-виховний процес Нової української школи (НУШ)[1]. Автор розглядає перехід від традиційного «підтримувального» навчання до інноваційного, яке орієнтоване на розвиток творчих здібностей, критичного мислення та соціальну адаптацію учнів[2], бо саме *сучасні методи дають змогу створювати навчальне середовище, в якому теорія і практика засвоюються одночасно, а це надає змогу учням формувати характер, розвивати світогляд, логічне мислення, зв'язне мовлення; формувати критичне мислення; виявляти і реалізувати індивідуальні можливості. При цьому навчально-виховний процес організовується так, що учні шукають зв'язок між новими та вже отриманими знаннями; приймають альтернативні рішення, мають змогу зробити «відкриття», формують свої власні ідеї та думки за допомогою різноманітних засобів; навчаються співробітництву.*

Основна ідея та мета сучасного навчання на думку автора, полягає у постійній активній взаємодії всіх учасників процесу, де вчитель і учень є рівноправними суб'єктами[4]. Головною метою є створення комфортних умов, за яких кожен учень відчуває власну успішність та інтелектуальну спроможність[5; 6].

Високі технології, інтернет, глобалізація та безліч інших невідомих раніше явищ і процесів довколишньої дійсності ставлять нові виклики і в системі освіти — галузі, яка найбільше та найшвидше має реагувати на подібні виклики. Сучасна українська система освіти не вперше на шляху свого докорінного реформування та оптимізації. Концепцією Нової української

школи та нового Закону про освіту визначено ключові засади глобальної реформи освітньої сфери, яка стартувала саме з початкової ланки. Зміни в усій системі розпочинаються саме з початкової ланки і вчителі-«початківці» першими потрапляють під удар нових вимог, викликів та змін.

Сьогодні у системі освіти виникла проблема створення освітнього середовища, що відповідає запитам сучасного суспільства.

Ключові технології, описані у роботі:

- Технологія проблемного навчання: перетворює молодших школярів на активних дослідників, які самостійно «відкривають» знання через вирішення проблемних ситуацій[7].

- Здоров'язбережувальні технології: охоплюють широкий спектр методів — від фізкультхвилинок та гімнастики для очей до нетрадиційної Су-джок терапії[10 ; 11]. Вплив на точки кистей рук та стоп допомагає стимулювати мовленнєві зони головного мозку та розвивати дрібну моторику[12].

- Детально описані переваги мультимедійних уроків, використання електронних підручників, тренажерів та онлайн-сервісів, таких як LearningApps.org[15].

QR-коди: Використовуються для швидкого доступу до відеокоментарів, аудіосупроводу або інтерактивних завдань (наприклад, через сервіс ClassTools.NET).

Хмари слів (Tagul): Слугують опорними конспектами, допомагають зашифрувати тему уроку або скласти розповідь за ключовими словами. Ментальні карти (Mind Maps): Інструмент для структурування думок. Робота містить чіткі правила створення карт: горизонтальне розташування аркуша, використання різних кольорів для гілок, розміщення лише одного ключового слова на кожній лінії та обов'язкова наявність центрального малюнка. Комікси та буктрейлери: Дозволяють сфокусувати увагу на головному через обмежену кількість тексту та графіку. Створення буктрейлерів (коротких відео про книгу) значно підвищує читацький інтерес. У роботі акцентується важливість роботи з медіатекстами, створенні QR-кодів, «хмар слів», ментальних карт та коміксів[19]. Ці інструменти допомагають структурувати інформацію та підвищують інтерес до читання[24].

- Ігрові технології та групова робота. Гра дозволяє перетворити монотонну діяльність (як-от вивчення таблиці множення чи граматики) на захоплюючий процес[27]. Автор класифікує ігри на виконавські (за зразком), відтворювальні, перетворювальні та творчі[28]. Гра розглядається як природна форма навчання, що знімає втому та дозволяє реалізувати диференційований підхід[27; 28].

У спільній діяльності зникає страх помилки, адже поруч друзі, які допоможуть. Спільна діяльність у групах формує навички співпраці та відповідальності за команду[29; 30].

Практична цінність роботи у тому, що вона містить ґрунтовні додатки, зокрема розробку уроку мислення на тему «Дерева, кущі, трави» та авторські казки («Яблунька і берізка», «Бджілка Луні»), що демонструють практичне застосування технології формування творчої особистості[31].

Матеріал корисний для вчителів початкових класів, які прагнуть модернізувати свої уроки, зробити їх здоров'язберігаючими, інтерактивними та спрямованими на виховання компетентної особистості в умовах сучасного мінливого світу[3].

Список використаної літератури:

1. Гевал М.Д. Загальні принципи використання комп'ютера на уроках різних типів./ М.Д. Гевал // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2015. - №3. – С. 34– 34.
2. Дворецкая А.В. Основные типы компьютерных средств обучения. / А.В. Дворецкая // Педагогическая технология. – 2008. - №2. – С. 38–40.
3. Дорошенко Ю. О. Особливості застосування комп'ютерноінформаційних технологій навчання математики в початковій школі. / Ю. О. Дорошенко, Н. П. Листопад // Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: зб. наук. праць / За ред. Л. І. Даниленко (гол. ред.) та ін. - К.: Логос, 2017. - С. 184- 189.
4. Жук Ю. Можливості нової технології. Психолого-педагогічні проблеми використання засобів нових інформаційних технологій у навчальному процесі. / Ю. Жук// Освіта .- 2010.-23-30 лип.
5. Кивлюк О. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в системі навчальних дисциплін початкової школи. / О.Кивлюк // Початкова школа. – 2008. – №4. –С. 34 – 35.
6. Марченко О.Г. Формування критичного мислення школярів. / О.Г. Марченко .– Х.: Вид. група «Основа»: «Триада+», 2018.- 160с.
7. Наумчик М.М. Сучасний урок української мови в початковій школі (Методика і технологія навчання)./ М.М. Наумчик. – Тернопіль: Астон, 2009. – 352с.
8. Новикова А. А. Медиаобразование в США: проблемы и тенденции ./ А. А. Новикова // Педагогика. – 2019. - №3
9. Пахомов, Зінзура, Пояркова. Використання комп'ютера в навчанні учнів початкових класів./ Пахомов, Зінзура, Пояркова // Шкільна освіта.– 2015.- №4. – С. 28–29.
10. Рибалко О. Молодший школяр і комп'ютер. / О.Рибалко // Комп'ютер у школі та сім'ї. – №5. – 2010. – С. 21 – 24.
- 11.Ротаєнко П. А. Комп'ютерна мультимедія як засіб навчання. / П. А. Ротаєнко, Н. І. Самойленко, Ю. О. Дорошенко // Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: зб. наук. праць / За ред. Л. І. Даниленко (гол. ред.) та ін. - К.: Логос, 2000.- С.175-180.
12. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи./ О. Я. Савченко .– К.:Абрис, 1997. – 98 с.

13. Сафонова О. Комп'ютер – надійний помічник учителя початкових класів. / О.Сафонова // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2009. - № 4. – С. 47 – 49.
14. Селеменев С. В. Знаковая наглядность. / С.В. Селеменев // Образование в современной школе. — 2009. — № 2. — С. 33-42.
15. Смолянинова О.Г. Мультимедиа в образовании (теоретические основы и методика использования): Монография / О.Г. Смолянинова - Красноярск: Изд. КрасГУ, 2017. - 300с.51
16. Спірін О. М. Інформаційно-комунікаційні та інформатичні компетентності як компоненти системи професійно-спеціалізованих компетентностей вчителя інформатики./ О. М. Спірін // [Електронний ресурс] Сайт Інституту інформаційних технологій і засобів навчання АПН України. - 2007-2009.

Фроленкова Надія Олександрівна Теоретичні підходи до формування професійної готовності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до роботи в інклюзивних групах	85
Холтобіна Олександра Устинівна Цифрова трансформація в дошкільний освітній простір – виклик сьогодення	90
Черних Даріко Абесаломівна Імерсивні технології у початковій математичній освіті: візуальні новели та доповнена реальність як засоби формування геометричних уявлень	92
Черненко Наталія Миколаївна Стратегії підготовки магістрів педагогічних спеціальностей в умовах сучасних викликів та ризиків	97
Шкороподо Олександр Сергійович Інноваційні технології навчання фізики як інструмент управління якістю освітнього процесу	100
Шурман Маргарита Іванівна Сучасні технології та їх впровадження на уроках НУШ	103
Секція 2 : Сучасні практики в спеціальній освіті, логопедії та інклюзивному навчанні	
Бичкова Світлана Сергіївна Окремі питання захисту права власності в контексті реформування цивільного законодавства України	107
Бойко Ганна Анатоліївна Роль мотивації в самостійній роботі з формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх інженерів	109
Бойко Світлана Петрівна Логопедичний супровід дітей старшого дошкільного віку із знм як чинник їхнього соціального становлення в умовах інклюзивної групи	111